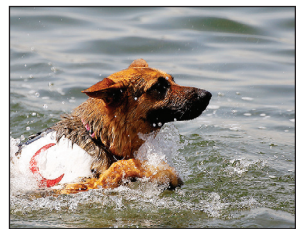

جست و جو در آب

سگ‌های تجسس توانایی جست‌وجو در آب را هم دارند. آنها در قایق می‌نشینند و روی آب حرکت می‌کنند. خیلی آرام روی سطح آب حرکت می‌کنند. هر چیزی که زیر آب است در حال ترکیب با آب و در حال تجزیه است. کم‌کم اینها به‌صورت حباب‌های ریز به سطح آب می‌آیند. همان حباب‌ها تبدیل به سرنخ می‌شوند و سگ می‌تواند فرد مفقودشده را پیدا کند.

تجسس در شرایط سخت

در خاک و آتش و هوای خشک قطعا برای سگ تجسس کردن سخت‌تر است. در هوای شرجی تا حدودی بهتر است. چون هوا مرطوب باشد بهتر می‌تواند بو را حس کند. به‌خاطر همین است که در عملیات بعد از اینکه سگ‌ها مدتی کار می‌کنند پوزه‌شان شست‌و شو داده می‌شود که گیرنده‌ها تمیز باشد و بو راحت‌تر روی آنها بنشیند.

از سگ‌های گارد دوری کنید

اگر سگ برای گارد و حمله آموزش دیده باشد، هر کاری که بکنید او کار خودش را انجام داده و حمله می‌کند. مگر اینکه مربی‌اش فرمان بدهد که برگرد. در غیر این صورت سگی که آماده است و برای نگهبانی و حمله تربیت شده کار خودش را انجام می‌دهد و هیچ چیز جز مربی‌اش نمی‌تواند جلویش را بگیرد.

بهترین نوع سگ‌های ایرانی

یکی از اصیل‌ترین و در عین حال بهترین سگ‌های ایرانی از نوع سگ بختیاری هستند. این سگ‌ها برای گله تربیت شده‌اند و نگهبان هستند اما هوشیاری زیادی دارند و می‌شود از آنها برای تجسس و امداد و نجات استفاده کرد. سال‌ها قبل برای استفاده از آنها تحقیقاتی آغاز شد اما این بررسی‌ها نیمه‌کاره رها شد. مادر ایران سگ‌های بسیار خوبی داریم.

گپ

مربی سگ‌های تجسس در گفت‌وگو با سرنخ از ویژگی‌های آن سگ‌ها می‌گوید

این موجودات خارقالعاده

سگ‌های تجسس چطور می‌توانند بعد از گذشت چند روز فردی را زیر آوار شناسایی کنند؟ این سگ‌ها از چه نژادهایی هستند و چه آموزش‌هایی می‌بینند تا بتوانند در عملیات جست‌وجو موفق باشند؟ کیانوش رستمی، مربی سگ‌های تجسس سازمان امداد و نجات در گفت‌وگویی از ویژگی‌های منحصر به فرد سگ‌های تجسس می‌گوید و توضیح می‌دهد که چه مراحلی باید طی شود تا یک سگ عملیاتی شود.

این کار هم انجام شود. چون احتمال دارد که سگ‌های بختیاری بتوانند کمک کنند. بختیاری سگ گله است که نگهبان است. نژادهای بسیار معروفی داریم که ممکن است بتوانند کمکی در این زمینه انجام دهند.

مثلا سگ ژرمن که حالا بیشترین استفاده را برای ما دارد سرشاخه نیست و اصلاح نژاد شده است. سگ‌های باهوشی هستند و روحیه مربی و صاحب‌شان را کاملا درک می‌کنند که او در چه وضعیتی قرار دارد؛ ناراحت است، خوشحال است و از او چه می‌خواهد. گاهی ممکن است مربی متوجه نباشد اما مثلا سگ احساس خطر می‌کند و اینجاست که می‌گویند حس ششم، بعضی‌هایشان زودتر خطر را حس و سعی می‌کنند که به صاحب‌شان کمک کنند. وقتی ارتباط برقرار می‌شود و شناخت متقابل به‌وجود می‌آید متوجه می‌شوید که سگ چه دنیای متفاوتی دارد.

در این سال‌ها در چه عملیاتی حضور داشته‌اید؟

از سال ۹۲ که وارد مربیگری شدم عملیات زیادی رفتم. اغلب حوادثی که منجر به مفقودی فردی شود، ما در آنجا حضور خواهیم داشت. مثل سیل، زلزله، ریزش آوار، مفقودی در کوهستان و جنگل و... معمولا گروه آنست در این مواقع حضور دارد. بهتر است که از همان اول موضوع را به ما خبر بدهند؛ به خصوص در

از چه زمانی به جمعیت هلال احمر پیوستید؟ من تکنیسین دامپزشکی هستم و لیسانس مدیریت امداد دارم. از سال ۸۲ این افتخار را دارم که با جمعیت هلال احمر در واحد آنست همکاری می‌کنم. تا سال ۸۷ فقط در در مانگاه بودم و سال ۹۹ به واحد آنست برگشتم و هم کار در مانگاه را انجام می‌دهم و هم یک سگ تجسس به من تحویل داده شده است.

شغل شما برای مردم جالب و در عین حال عجیب است. درباره کاری که انجام می‌دهید بیشتر توضیح دهید. کار ما در عین حال که خیلی جذاب است، مشکلات خاص خودش را هم دارد. گرما، خاک و... وجود دارد. اما اگر عشق و علاقه وجود نداشته باشد، کار کردن خیلی سخت می‌شود و به نتیجه نمی‌رسیم. کار کردن با سگ روحیه و فکر آرام می‌خواهد تا بتوانیم با سگ از تباط برقرار کنیم و سگ هم کاملا شمارا درک می‌کند. اگر هر روز عصبانی و درگیری ذهنی داشته باشیم این به سگ منتقل می‌شود و سگ کارایی و آموزش‌پذیری لازم را نخواهد داشت.

اولین مرتبه‌ای که توانستید با سگ‌ها از تباط برقرار کنید چه زمانی بود؟ من رشته دانشگاهی‌ام دامپزشکی بود. با انواع و اقسام حیوانات در ارتباط بودم و اینکه علاقه خاصی لازم دارد. هر کسی به موضوعی علاقه دارد و من هم از اول به بحث کار با حیوانات علاقه زیادی داشتم و این رشته را انتخاب کردم.

درباره سگ‌ها و ویژگی‌های خاص‌شان بیشتر توضیح دهید. آنها چه موجوداتی هستند؟ ما مسائلی زیادی درباره هوش سگ‌ها شنیده‌ایم اما

برای کار ما و تجسس، ژرمن نژاد خوبی است و بیشترین امتیاز را دارد. اما مثلا برای کشف مواد مخدر نژاد بلژین مالینیوز بهتر است. سگ لابردور سگ‌های لیدر بیماری‌هایی مثل سرطان را تشخیص می‌دهند

حوادث مربوط به آوار که زمان طلایی برای نجات فرد حادثه‌دیده از دست نرود. اما گاهی این اتفاق نمی‌افتد و تیم‌های جست‌وجوگر اولیه وقتی نتوانستند افراد را از زیر آوار پیدا کنند و ناامید شدند گفتند که حالا آنست هم بیاید که این اشتباه است. چون آوار دستکاری شده، ممکن است خیلی از منافذ مسیر هایش از بین برود و جابه‌جا شود و بو و جریان هوا که سگ‌ها از آن کمک می‌گیرند تغییر کند چون سگ‌ها از طریق بو و جریان هوا متوجه فرد حادثه‌دیده می‌شوند.

درباره این ویژگی‌های سگ‌ها بیشتر توضیح دهید.

کارایی سگ در زمینه فعالیت تجسس براساس بویایی است. بویایی این حیوان بسیار زیاد و حساس است، به‌خاطر اینکه تعداد گیرنده‌های بویایی زیادی دارد. بدن انسان به‌خاطر هورمون‌هایی که ترشح می‌شود بوی خاص خودش را دارد و باعث می‌شود که سگ بلافاصله بو را دریافت می‌کند. مثلا خیلی از افرادی که به مرکز ما می‌آیند می‌گویم اگر می‌ترسید زیاد نزدیک نشوید. چون وقتی انسان هیچانی می‌شود آدرنالین زیادی ترشح می‌شود و همین را سگ حس می‌کند و اگر فرد کمی احساس ترس کند، سگ یک قدم جلوی می‌آید. مخصوصا سگ‌های نگهبان یا وحشی و بیابانی. چون متوجه می‌شوند که انسان ترسیده و آنها جری می‌شوند. از طریق بو متوجه می‌شوند که سطح هورمون بالا رفته است.

مهم‌ترین عملیاتی که شما در آن حضور داشتید کدام بود؟

حادثه ساختمان پلاسکو بود. البته امکانش نبود که ما وارد شویم. به‌دلیل اینکه حرارت فوق‌العاده شدید و دودهای سمی وجود داشت که برای سگ‌ها بسیار مضر است و در آنجا سگ‌های ما نرفتند. ما جز این حادثه در سیل اخیر جاده چالوس حضور داشتیم. در سیل روستای سیجان حضور داشتیم که چند سال قبل اتفاق افتاد. در این حادثه هم خانمی مفقود شده بود که بعد از یک هفته توانستیم او را پیدا کنیم. این کار را سگی به نام هیرو توانست انجام دهد. بعد از اینکه سطح آب کمی پایین آمد پیکر این خانم را که زیر انبوهی از چوب و درختان گیر کرده بود پیدا کردیم. در حادثه‌ی مثل سیل کار سگ دشوار است. چون بعد از ۲۲ ساعت بوی بدن تغییر پیدا می‌کند. این البته به شرایط محیطی بستگی دارد. بعد از آن بوی بدن عوض می‌شود و از روی رفتار سگ می‌توانیم تشخیص دهیم که به چیزی رسیده یا نه.

ظاهرا سگی که شما در اختیار دارید یکی از بهترین سگ‌های تجسس در ایران است. این سگ را چطور تهیه کردید و از ویژگی‌های او بگویید.

چیکو یک سگ اهدایی است. او حدود یک سال داشت که به ما اهدا شد و من تحویل گرفتم. بسیار سگ هایبری است. واقعا از نظر جست‌وجو و بویایی بهتر از او ندیده‌ام. تاکنون نشده در هیچ عملیاتی دست خالی برگردد. در چند حادثه ریزش ساختمان، چند انفجار و کارهای خارق‌العاده‌ای انجام داد. مثلا در یک انفجار و

داخل ماشین با جایی امن بهتر است این کار را انجام دهید. اما تا کنید می‌کنم که اگر می‌توانید. اگر نه که بهتر است فرار نکنید چون سگ معمولا با فرار جری می‌شود؛ مثلا اگر خم شوید طوری که انگار می‌خواهید یک سنگ بردارید این کار برای سگ یک نوع تهدید محسوب می‌شود.

مردم در مواجهه با سگ‌ها واکنش‌های مختلفی دارند. اما بعضی از سگ‌ها می‌ترسند. این افراد وقتی با سگ روبه‌رو می‌شوند باید چه واکنشی داشته باشند؟

در مورد سگ‌هایی که در خیابان هستند معمولا توصیه می‌شود که به چشم‌های‌شان زل نزنید. نکته دیگر اینکه تکان نخورید. ممکن است سگ جلو بیاید و حتی پوزه‌اش هم با شما برخورد کند اما معمولا آسیبی نمی‌زند و فرد را نمی‌گیرند. البته همه این موارد به رفتاری که قبلا با سگ شده بستگی دارد و احتمال است و هیچ‌کدام قطعی نیست. ممکن است که قبلا دیده باشد که سگی یک نفر را گرفته و او هم گاز گرفته و حمله کردن را یاد گرفته است. در حالت عادی معمولا فقط پارس می‌کنند و دندان نشان می‌دهند و بهتر است تکان نخورید. البته اگر می‌توانید فرار کنید به ارتفاع یا نه.

عکس: شهسپاری امیر حمیدیان